

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **JUDr. Věra Ottlová**, sídlem Tyršova 1902, Benešov, zastoupená Mgr. Jaroslavem Zemanem, advokátem, sídlem Masarykovo nám. 225, Benešov, proti žalované: **Česká advokátní komora**, sídlem Národní 118/16, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 14. dubna 2023 sp. zn. K 51/2022, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. října 2023 č. j. 10 Ad 10/2023-40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Spornou v nynější věci je otázka, zda se žalobkyně dopustila kárného provinění, jestliže jako advokátka a opatrovnice ustanovená dle § 45 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), nezletilé poškozené G. B. (dále jen „poškozená“) v trestním řízení vedeném proti jejím rodičům nenavrhla nejpozději 7. června 2021 před zahájením dokazování v hlavním líčení, aby trestní soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovaným nahradit poškozené v penězích jakoukoliv škodu nebo nemajetkovou újmu, jež jí byla trestnými činy způsobena.

[2] Kárný senát kárné komise žalované rozhodnutím ze dne 11. listopadu 2022 konstatoval, že žalobkyně měla možnost uplatnit za poškozenou nárok na odškodnění dle

§ 43 odst. 3 trestního řádu, avšak neučinila tak. Žalobkyně měla využít všech prostředků k uplatnění práv poškozené. Kárný senát žalované shledal, že žalobkyně nechránila a neprosazovala oprávněné zájmy poškozené, při výkonu advokacie nejednala svědomitě a nevyužívala důsledně všechny zákonné prostředky v zájmu poškozené a zároveň při výkonu advokacie nepostupovala tak, aby nesnižovala důstojnost advokátního stavu. Žalobkyně tedy porušila § 16 a § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, proto jí kárný senát žalované uložil pokutu ve výši 40 000 Kč a rovněž povinnost zaplatit 8 000 Kč jako náhradu nákladů kárného řízení. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala odvolání, které odvolací kárný senát žalované v návětí označeným rozhodnutím zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v návětí označeným rozsudkem zamítl. Městský soud uvedl, že žalobkyně jako advokátka a opatrovnice měla chránit práva poškozené. Jedním z práv poškozené bylo uplatnění nároku na náhradu újmy v průběhu trestního řízení. Žalobkyně nejenže nárok na odškodnění neuplatnila, ale ani se nepokusila výši újmy jakkoliv vyčíslit, ačkoliv k tomu měla časový prostor. Rovněž komplikovanost určení nároku nebyla dle městského soudu důvodem, aby odškodnění za poškozenou nepožadovala. Žalobkyně neuplatnění nároku na náhradu újmy zdůvodňovala rychlostí trestního řízení, avšak nijak nevysvětlila, proč by rychlost řízení měla pro poškozenou větší význam než přiznání náhrady škody a nemajetkové újmy. Újma poškozené byla v trestním řízení potvrzena znaleckým posudkem. Poškozená mj. trpěla syndromem zanedbávaného a týraného dítěte. Ačkoliv se znalecký posudek nezaměřil na vyčíslení újmy, její existenci potvrdil. Ani na jeho základě žalobkyně nárok na náhradu újmy neuplatnila.

[4] Postup žalobkyně nebylo možné dle městského soudu odůvodnit ani možností nárok později uplatnit v občanskoprávním řízení. Toto řízení mohlo trvat řadu let a představovalo by potřebu nového shromáždění důkazů. Občanskoprávní řízení mohlo pro poškozenou představovat i větší psychickou zátěž. Nenabízí totiž stejné záruky ochrany obětem trestných činů, jako je tomu v trestním řízení.

[5] Městský soud dále konstatoval, že je obecně na advokátovi, jakou zvolí procesní taktiku. Nemůže se však sám rozhodnout, že neučiní některý procesní úkon, pokud to není v zájmu klienta. Žalobkyně uplatnila taktiku, která byla v rozporu se zájmy poškozené, proto byla dle městského soudu správně za svou činnost kárně postižena. Městský soud také neshledal, že by uložená pokuta byla nepřiměřená. Žalovaná výši pokuty dostatečně odůvodnila, odpovídala zjištěným majetkovým poměrům žalobkyně.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[6] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítala, že žalovaná ani městský soud se nezabývaly skutečnostmi, na které stěžovatelka upozorňovala a které svědčily pro důvodnost jejího postupu. Při výkonu opatrovnictví nezletilé poškozené prosazovala její zájmy. Poškozená s ohledem na svůj věk a celkovou nevyzrálou nebyla schopna udělovat jakékoliv pokyny, proto procesní taktika byla plně na stěžovateli. Jako advokátka měla nejenom povinnost, nýbrž i právo posoudit okolnosti případu a zvážit procesní taktiku. Jedná se o základní princip nezávislého výkonu

pokračování

advokátní profese. Stěžovatelka postupovala s náležitou odborností, nejednala nedbalostně nebo s úmyslem krátiť práva poškozené.

[7] Stěžovatelka brala do úvahy, že orgány činné v trestním řízení se soustředily na získání důkazů proti rodičům poškozené, kteří svou vinu odmítali. V zájmu poškozené bylo co nejrychlejší ukončení trestního řízení. Dokazování za účelem vyčíslení újmy by si vyžádalo další znalecké zkoumání, což by prodloužilo trestní řízení. Orgány činné v trestním řízení v tomto směru nevyvíjely aktivitu a zaměřovaly se výhradně na prokázání trestné činnosti rodičů poškozené.

[8] Stěžovatelka neměla dostatek podkladů, aby mohla za poškozenou uplatnit nárok na náhradu újmy. Nechtěla výši nároku odhadovat. Považovala za vhodnější co nejrychleji ukončit trestní řízení a nárok poškozené posléze uplatnit v občanskoprávním řízení. Dle stěžovatelky mají při vyčíslování nemajetkové újmy „civilní“ soudci více zkušeností než soudci trestní. Stěžovatelka proto očekávala, že trestní soud poškozenou stejně se svým nárokem na občanskoprávní řízení odkáže. V něm by jako základ dokazování sloužil odsuzující trestní rozsudek. Poškozená jako nezletilá by dle stěžovatelky také byla patrně osvobozena od soudních poplatků.

[9] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry městského soudu. Stěžovatelka dostatečně nechránila zájmy poškozené. Vynechala zásadní procesní úkon ve prospěch poškozené a odsunula přiznání odškodnění až do občanskoprávního řízení. Svou nečinnost nemůže přenášet na orgány činné v trestním řízení. V průběhu trestního řízení měla k uplatnění nároku dostatek časového prostoru, aniž by muselo dojít k prodloužení řízení. Stěžovatelka také mohla vycházet z provedeného znaleckého zkoumání či navrhnout jeho doplnění a následně uplatnit nárok na náhradu újmy. Skutečné vyčíslení a potvrzení leželo na bedrech trestního soudu, stěžovatelka je měla pouze za poškozenou navrhnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[11] Na úvod Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaná i městský soud se věcně vypořádaly se všemi stěžovatelkou vznesenými argumenty, které v průběhu řízení postupně měnila (resp. přidávala další zdůvodnění svého postupu).

[12] K věci samé Nejvyšší správní soud uvádí, že mezi účastníky řízení není sporné, že stěžovatelka za poškozenou v rámci trestního adhezního řízení neuplatnila nárok na náhradu újmy. Po skutkové stránce tuto skutečnost oba účastníci potvrzují. Sporné je pouze to, zda lze takové jednání považovat za kárné provinění.

[13] Podle § 16 odst. 1 zákona o advokacii je *advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny*. Podle § 16 odst. 2 zákona o advokacii je *advokát při výkonu advokacie povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné*.

[14] Podle § 17 zákona o advokacii *advokát postupuje zejména při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.*

[15] Podle § 43 odst. 3 trestního řádu je poškozený oprávněn navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na jeho úkor trestným činem získal. Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování (§ 206 odst. 2); je-li sjednána dohoda o vině a trestu, je třeba návrh učinit nejpozději při prvním jednání o takové dohodě (§ 175a odst. 2). Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy uplatňuje nebo z jakých důvodů a v jakém rozsahu se uplatňuje nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Důvod a výši škody, nemajetkové újmy nebo bezdůvodného obohacení je poškozený povinen doložit. O těchto právech a povinnostech musí být poškozený poučen. Nebyl-li by pro rozhodnutí o nároku poškozeného dostatečný podklad a nebrání-li tomu důležité důvody, zejména potřeba vyhlášení rozsudku nebo vydání trestního příkazu bez zbytečných průtahů, soud poškozenému sdělí, jakým způsobem může podklady doplnit, a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu, kterou mu zároveň určí.

[16] Pro posouzení, zda se stěžovatelka dopustila kárného provinění, je třeba odkázat na podstatu trestního adhezního řízení. Problematikou přiznávání újmy v rámci adhezního trestního řízení se opakovaně zabýval Ústavní soud. V plenárním nálezu ze dne 8. srpna 2017 sp. zn. Pl. ÚS 32/16, č. 345/2017 Sb., uvedl, že právní řád chrání jako primární zájem poškozeného na trestním řízení vypořádání všech penězi ocenitelných nároků soukromoprávního charakteru, které poškozenému vznikly za pachatelem v důsledku spáchání trestného činu (náhrada škody, nemajetkové újmy, vydání bezdůvodného obohacení). Adhezní řízení je svým charakterem ovládáno zásadou dispoziční, neboť se vede toliko tehdy, připojí-li se poškozený s adhezním nárokem k trestnímu stíhání (§ 43 odst. 3 trestního řádu). Jakmile je však tímto způsobem iniciováno, postupují orgány činné v trestním řízení zásadně v souladu se zásadou vyhledávací i ohledně zjišťování skutkového stavu v rozsahu rozhodném pro rozhodnutí o adhezním nároku, tedy stává se z něj integrální součást trestního řízení.

[17] Adhezní trestní řízení ve své podstatě nahrazuje občanskoprávní řízení, v němž by jinak byl nárok na náhradu škody uplatňován. Výrok trestního soudu, jímž byl přiznán nárok poškozeného na náhradu škody vůči obžalovanému, je exekucním titulem (nález Ústavního soudu ze dne 9. srpna 2016 sp. zn. I. ÚS 3456/15, N 148/82 SbNU 357). Trestním soudům bylo rozhodování o adhezních nárocích na náhradu újmy svěřeno proto, aby poškozený principálně mohl dosáhnout plného uspokojení těchto svých nároků již v trestním řízení a nemusel podstupovat rovněž občanské soudní řízení. V něm by poškození museli znovu prokazovat oprávněnost svého nároku, což pro ně může znamenat i opětovnou konfrontaci s nepříjemnými či traumatickými zážitky z doby, kdy se stali obětí trestního činu. Takové důsledky jsou o to více nežádoucí u zvláště zranitelných obětí (nález Ústavního soudu ze dne 3. srpna 2021 sp. zn. II. ÚS 3003/20, N 137/107 SbNU 131). Trestní soud má povinnost svým postupem usilovat o naplnění podmínek pro přiznání náhrady škody či nemajetkové újmy, a to zejména tehdy, je-li poškozený současně zvláště zranitelnou obětí. Povinností trestního soudu je mj. předcházet sekundární viktimizaci obětí

pokračování

trestných činů, což může učinit i tím, že sám rozhodne o přiznání adhezního nároku, který tak oběť již nemusí uplatňovat v občanskoprávním řízení. Možnosti odkázat poškozeného s jeho nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních proto nelze nadužívat, neboť pak by institut uplatnění nároku na náhradu újmy v trestním řízení pozbyl svého smyslu (nálezy Ústavního soudu ze dne 9. října 2012 sp. zn. II. ÚS 289/12, N 170/67 SbNU 83, nebo ze dne 26. června 2023 sp. zn. II. ÚS 297/22).

[18] Pro nynější věc je dále podstatné, že stěžovatelka byla nejenom advokátkou, nýbrž byla ustanovena jako opatrovnice poškozené. Poškozená měla v trestním řízení procesní postavení poškozené dle § 43 odst. 1 trestního řádu. Poškozená byla také mladší osmnácti let, proto byla ve smyslu § 126 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, dítětem. Jako dítě byla zároveň zvláště zranitelnou obětí dle § 2 odst. 4 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů). Souběh těchto okolností kladl na stěžovatelku zvýšené nároky z hlediska vyhodnocování situace poškozené a uplatňování jejích práv.

[19] Na základě těchto okolností Nejvyšší správní soud posoudil nynější věc a dospěl ve shodě s městským soudem k závěru, že obстоjí závěr žalované, že stěžovatelka řádně nehájila práva poškozené. Se stěžovatelkou lze obecně souhlasit, že úkolem advokáta je zvážit vhodnou procesní strategii, přičemž musí respektovat pokyny a přání svého klienta. Jak však správně uvedl městský soud i žalovaná, nezávislost advokacie nespočívá v tom, že se advokát sám může rozhodnout, že něco neudělá, nýbrž v tom, že by jeho kroky neměly být ovlivňovány především ze strany státu a jeho složek tak, aby bez obav mohl hájit a prosazovat zájmy svého klienta. V nynější věci byla navíc stěžovatelka opatrovnící poškozené, která vzhledem ke svému věku a těžkým následkům trestné činnosti nebyla schopna samostatně hájit svá práva a v tomto smyslu udělovat relevantní pokyny. O to důsledněji měla stěžovatelka jako opatrovnice dbát na ochranu zájmů poškozené a zvažovat procesní postup. Mohla tak uvážit odpovídající procesní strategii, avšak pouze takovou, která ve výsledku nesměřovala proti zájmům a právům poškozené.

[20] Jak plyne z výše odkazované judikatury, právo uplatňovat náhradu újmy způsobené trestným činem je jedno ze stěžejních práv poškozeného v trestním řízení. Toto základní právo stěžovatelka jménem poškozené vůbec nevyužila. Tímto postupem způsobila, že případnou náhradu újmy by musela poškozená uplatňovat v občanskoprávním řízení. Občanskoprávní řízení nicméně neposkytuje takové možnosti ochrany oběti jako řízení trestní (např. oddělený výslech, utajení osobních údajů). Procesní postavení poškozeného (tím spíše zvláště zranitelné oběti) uplatnivšího svůj nárok v adhezním řízení je proto v řadě ohledů výhodnější než postavení poškozeného, který identický nárok uplatní v řízení ve věcech občanskoprávních (již odkazovaný plenární nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 32/16). Stěžovatelka nevzala do úvahy, že občanskoprávní řízení může poškozenou vystavit přímé konfrontaci s jejími rodiči (pachateli), kteří budou mít postavení žalovaných. V občanskoprávním řízení by tak poškozená trpěla další (sekundární) viktimizací, čímž by mohlo dojít ke zhoršení jejího zdravotního stavu. Důsledky občanskoprávního řízení na poškozenou se stěžovatelka ve své argumentaci nijak nezabývala. Neprojevila ani žádnou formu sebereflexe či uznání pochybení ve svém úsudku.

[21] Nejvyšší správní soud doplňuje, že neuplatněním nároku na odškodnění v trestním adhezním řízení stěžovatelka v případě občanskoprávního řízení poškozenou připravila

o zákonné osvobození od soudních poplatků dle § 11 odst. 2 písm. q) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Následné přiznání osvobození od soudních poplatků by pak bylo plně na úvaze občanskoprávního soudu, neboť na něj vyjma zákonných situací není právní nárok. K přiznání osvobození by proto nemuselo dojít, jak sama stěžovatelka v kasační stížnosti připustila. Jedná se tak o další důvod svědčící proti procesnímu postupu zvoleného stěžovatelkou.

[22] Stěžovatelka neuplatnění nároku na odškodnění zdůvodňovala zejména snahou o zrychlení trestního řízení. Omezení negativních účinků na poškozenou v podobě jednotlivých procesních úkonů, kterých se musí osobně účastnit (výslechy, účast na jednání), má nicméně větší relevanci než délka řízení jako taková. Nejvyšší správní soud stejně jako městský soud proto údajné zrychlení trestního řízení nepokládá za rozhodující okolnost, která by měla odůvodňovat neuplatnění nároku na přiznání odškodnění. Uvedené platí tím spíše, neboť si trestní soud byl vědom negativních dopadů trestné činnosti na poškozenou a snažil se minimalizovat její další viktimizaci (například nepřistoupil k výslechu poškozené při hlavním líčení, nýbrž pouze přebral záznam pořízený jako neopakovatelný úkon). Nejvyšší správní soud také souhlasí se žalovanou, že stěžovatelka nijak nevysvětlila, proč by právě rychlejší odsouzení rodičů poškozené mělo být tím rozhodujícím zájmem, který by ospravedlňoval odsunutí přiznání odškodnění až do občanskoprávního řízení. Vzhledem k povaze a případné délce občanskoprávního řízení a možné sekundární viktimizaci poškozené při úkonech v tomto řízení má Nejvyšší správní soud argument rychlejším průběhem trestního řízení bez zkoumání újmy poškozené za chabý.

[23] Stěžovatelka zároveň měla dostatek časového prostoru, aby nárok na přiznání odškodnění v trestním řízení (zejména v průběhu přípravného řízení) uplatnila, aniž by došlo k prodloužení jeho celkové délky. Jak již uvedl městský soud, opatrovníci byla stěžovatelka ustanovena 25. února 2020 a až do 7. června 2021 (zahájení dokazování v hlavním líčení) měla příležitost nárok uplatnit. Pokud by nárok uplatnila již v přípravném řízení, musely by se jím orgány činné v trestním řízení zabývat. V takovém případě se totiž nárok poškozeného na odškodnění stává integrální součástí trestního řízení (plenární nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 32/16). Případný nedostatečný postup orgánů činných v trestním řízení by pak stěžovatelka mohla ovlivnit řadou procesních kroků, a to včetně opravných prostředků. Své pochybení v podobě neuplatnění nároku na odškodnění proto nemůže přenášet na orgány činné v trestním řízení v podobě spekulativních argumentů, jak by postupovaly. V této souvislosti nemá opodstatnění ani námitka, že s vyčíslováním nemajetkové újmy mají občanskoprávní soudy větší zkušenosti. Trestní soud má v adhezním řízení povinnost postupovat co do odůvodněnosti svého rozhodnutí se stejnou péčí jako občanskoprávní soud (již odkazovaný nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3456/15).

[24] Kromě časového prostoru měla stěžovatelka i dostatek informací, že poškozené újma musela vzniknout. Dle vyhotoveného znaleckého posudku poškozená v důsledku trestné činnosti trpěla neurotickými projevy, dlouhodobou emoční frustrací a projevil se u ní syndrom zanedbávaného a týraného dítěte. Byť je vyčíslení nemajetkové újmy za takovýchto okolností obtížnější, nezbavovala vážnost situace stěžovatelku povinnosti újmu vyčíslit a doložit ve smyslu § 43 odst. 3 trestního řádu. Stěžovatelka přitom nemusela nárok přesně kvalifikovat podle hmotného práva. Taková kvalifikace a rozhodnutí o přiměřenosti odčinění nemajetkové újmy byla výlučnou odpovědností trestního soudu, kterou nelze přenášet na účastníka nebo na znalce (nálezy Ústavního soudu ze dne 8. března 2023

pokračování

sp. zn. I. ÚS 1010/22, nebo ze dne 27. června 2023 sp. zn. I. ÚS 1222/22). Při vyčíslení újmy mohla stěžovatelka v případě uplatnění nároku spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení. Dle § 43 odst. 3 trestního řádu mohl také trestní soud stěžovatelku jakožto opatrovnici poučit, jakým způsobem by měla podklady pro prokázání újmy poškozené doplnit, pokud by doposud předložené důkazy nepostačovaly. Stěžovatelka mohla také usilovat o rozšíření nebo doplnění znaleckého zkoumání v tomto směru, neboť znalecké zkoumání bylo provedeno, konkrétně znalecký posudek z oboru zdravotnictví, pedopsychiatrie a klinické psychologie.

[25] Z hlediska vyčíslení mohla stěžovatelka jako advokátka vycházet z podobných případů plynoucích z judikatury trestních soudů. Například v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. května 2016 č. j. 4 Tdo 482/2016-28, které se týká znásilnění nezletilé, na níž byla opakovaně vynucena soulož a jiné formy pohlavního styku, byla pokládána za přiměřenou náhrada nemajetkové újmy ve výši 300 000 Kč. V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 2. 2020 č. j. 7 Tdo 100/2020-620 v souvislosti s opakovaným znásilněním a pohlavním zneužitím nezletilé (došlo k opakovaným vynuceným souložím a dalším formám pohlavního styku spolu s přečinem podání alkoholu dítěti) byla za přiměřenou označena náhrada nemajetkové újmy ve výši 400 000 Kč. Stěžovatelka tyto případy mohla využít jako východisko při úvahách o vyčíslení újmy. S ohledem na skutkové okolnosti případu však mohla uplatnit i vyšší částku vzhledem k závažnému a déletrvajícimu dopadu trestné činnosti na poškozenou (zejména s ohledem na těžké psychické následky s velmi negativním vlivem na dospívání poškozené).

[26] Na uplatnění nároku jako takového nemohla mít vliv ani stěžovatelkou tvrzená budoucí nevymahatelnost či nemajetnost rodičů poškozené. Je totiž třeba nejdříve nárok uplatnit a řádně vyčíslit výši náhrady nemajetkové újmy, teprve poté se lze eventuálně – po řádném zjištění majetkových poměrů obviněných – zabývat tím, zda může být namíste takto určenou výši náhrady snížit (opětovně nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3003/20).

[27] Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s městským soud uzavírá, že z okolností trestné činnosti a jejího velmi negativního dopadu na poškozenou bylo zřejmé, že poškozené zcela určité újma (zvláště nemajetková újma na psychickém zdraví) vznikla. Za této situace bylo povinností stěžovatelky jakožto advokátky a zároveň opatrovnice zvláště zranitelné oběti nárok na přiznání újmy uplatnit, vyčíslit i doložit a trestní soud by pak měl povinnost o něm rozhodnout (v případě nedostatků návrhu by trestní soud stěžovatelku také poučil). Stěžovatelka měla také dostatek časového prostoru, aby nárok za poškozenou vznesla a rovněž aby shromáždila potřebné důkazy. Z hlediska vyčíslení mohla také odkazovat na relevantní trestněprávní judikaturu. Nejednalo se o neřešitelný úkol, vyžadoval však odpovídající aktivitu stěžovatelky, kterou neposkytla, ačkoliv to bylo její profesní povinností. Jelikož stěžovatelka nárok na přiznání odškodnění nevznesla, nechránila dostatečně práva poškozené, čímž se dopustila kárného provinění. Za něj jí byla uložena pokuta, jejíž výši městský soud přezkoumal. V kasační stížnosti proti tomuto stěžovatelka nebrojila, proto se výši pokuty Nejvyšší správní soud nezabýval.

[28] V kontextu výše uvedeného je také nepřipadný argument stěžovatelky, že poškozené nezpůsobila žádnou škodu. Kárného provinění se advokát může dopustit i tehdy, pokud klientovi žádná újma nevznikla (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. března 2019 č. j. 9 As 327/2017-35). Navíc stěžovatelka poškozenou minimálně

vystavila nebezpečí sekundární viktimizace v průběhu občanskoprávního řízení, které nenabízí stejné záruky ochrany obětem trestných činů jako trestní řízení, což již samo o sobě pro poškozenou újmu představovalo.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud tak neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[30] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobkyně (stěžovatelka) neměla ve věci úspěch a žalované žádné náklady řízení nad rámec její obvyklé úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. dubna 2024

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu